
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyíltér sora 40 fill.

Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.Többszöri hirdetés-
nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— I P O L Y S Á G O N . —

Felelős szerkesztő:

H A L Á S Z F E R E N C .

Megjelen

szombaton reggel.

AZ ORSZÁG IMADSÁGA.

Uram Isten, adj esőt!

Ez a fohászkodás ostromolja most az eget Mária lángba és füstbe borult országa felől, hol áhitatos, ezeresztendő multunkba vetett törhetetlen bizalommal, hol meg a bizonytalan, de dacos jövődönk elszántságával.

Adj esőt, Uram.

Aztán békét.

De mindenekelőtt esőt, magyarok esőjét, mert anélkül nem ér nekünk semmit a diadal ellenségeink felett, valamint nem vehetjük hasznát a békének sem.

Esőd nélkül elpusztulunk, Uram. Elhullunk tüzes kardodtól, mint a száraz mennykőtől. Holott már harmadik esztendeje álljuk a csatát az égboltozat négy tájéka felé megdőbbenés nélkül, a vashámor munkásainak süketségével, a puszták oroszánjának hörgésével és a vakondok óvatosságával.

A csata már nekünk nem meglepetés, a fegyvercsörgés örökös hangzó, megunt lélekharang; az asszonyok bánata, rongyos gyermekek koporsószínű arca, elerőtlenedett férfiak tántorgása olyan megszokott élmény, mint szombatnak péntekre való következése; a hősi halál lett az emberi sors ter-

mészetes befejezése és a fájdalom egy hü eb, amely éhen kimulik gazdája sirján.

De a Te haragod, Uram, retentő nekünk, mert benned mindig biztunk, a föld alatt, az orosz mocsárban, az olasz hegyormon és otthon elsötétített lakásainkban.

Azt hittük mindeddig, hogy mellettünk vagy; nem hagyd sziveinkben urrá lenni a kétségbeesés láncait zörgető csüggedést; elküldöd ezután is mennyei köszörűkövedet fegyvereink megélesítéséhez; falvainkat megóvod a tüzes csóvától, fehér barmainkat a mérges légytől, kutyainkat a dögvésztől és magtárainkat a kiürüléstől.

Benned biztunk, Uram, mélyen a hó alatt, hogy majd elküldöd megváltó tavaszodat, gazdag nyaradat és csöndes őszödet, amelyben már oly távolról hangzik a háboru hangja, mint éjszaka a felhők alatt a vándormadár kiáltása.

Vártuk, mint a rab a szabadulás napját, májusodat. Uram, amely a szüz kék palástja alatt meghuzódó országunknak olyan fontos ideje, mint az Indiákon a szelek évszaka. A földünkre hajoltunk, mint napkelet hívője, hogy

immár láthassuk munkánk gyümölcsét, a rendületlen hittel, amellyel a madár őrzi tojásait. Megcsókoltuk a májust a harsogó színű fűszáron, a rétek lenge parázataiban, a jegenyenyárták, holdvilág remegtette levelein és az utak mézes akácvirágában.

Igy következtek az esőtlen napok.

A hírek mind hangosabbak, az ország buzatermelő vidékeiről érkező arcok mind borultabbak, napról-napra csüggedtebbek a szemek, amelyek az ég és föld horizontját kémlelik, mind tompultabban vernek e szívek; az izzó napkorong, a felhőtlen égboltozat és az aszályos, megkérgesült földek látára már nincs kedve jósolni ama bizonyos legöregebb embernek, a levegő forró, mint a tüzhányón, elsatnyultan nyulnak el a termő mezőségek, mint égő városok közelében, a záporosó garabonciása késlekedik megjelenni a keresztutak feszületeinél, töprengve lehajtja fejét földesur és orosz hadifogoly, csak a cserebogár zümmög nyári népdal helyett.

Uram Isten, adj esőt.

Aztán békét.

Amen.

Csábrág vára.

Irta Sallay Géza dr.

Felolvasva szerző Csábrágvárában az ipolysági főgimnázium tanulmányi kirándulása alkalmával

... Oly vár falai közt állunk, mely jóformán végig kíséri egész történetünket, szerepe jut minden egyes korszakban s nagy nevű férfiakat vallott uraiul.

Első birtokosaiul a történelem a következőket tudja:

Géza vezér idejében Hunt és Pázmán testvérek a Svábföldről több lovaggal Sziciliába igyekeztek, hogy a száracénok ellen harcoljanak, de Géza itt tartotta őket s a Garam és Ipoly völgyén nagy darab földet ajándékozott nekik, a mai Bars, Hont és Nógrád megyék legnagyobb részét. Hunt lovag főfészeke a róla elnevezett Hunt, illetően Hont faluban volt, melytől aztán a vármegye is nevét vette. Így jutott e nemzetség birtokába ez a hely is, ahol most állunk s ez a vár, melynek romjai meredeznek ránk. A vár ősrégi s már a magyarok bejövetele, a honfoglalás előtt lakott hely volt. Középkori oklevelekben Litava melletti vár még a neve, Castrum ad Litavam, néha Hradnok, Hradna néven is előfordul, a Csábrág elnevezés későbbi keletű.

A tatárjárás utáni Csábrágot a Hont—Pázmán nembeli Ders comes bírta, akit 1276-ban ugyancsak tulajdon testvérei, ifjabb Ders és Demeter, a várában megtámadták és azt

elfoglalva, a vár urát gyermekeivel és háza népével együtt fogságba hurcolták. Ez alkalommal az összes várbeli ingóságok, melyeknek értékét három ezer márkára becsülték a támadók prédájává lettek. IV. vagy Kun László király még az évben személyesen jelent meg Csábrág alatt, de a Huntok a várat át nem adták, sem pedig erőszakos eljárásukat nem igazolták. László király ekkor a Selmecbánya melletti Németi faluban kelt ítéletével hűtlenség bűnében elmarasztalta őket és összes birtokaiktól megfosztotta. Csakhogy ezt az ítéletet nem hajtották végre, mert ifjabb Ders és Demeter a király csakhamar visszafogadta a kegyeibe, sőt Demeternek, aki 1280-ban Bács vármegye főispánjaként szerepel, 1284-ben a Hont földet is adományozta.

Ettől kezdve egészen a XV. század elejéig a Hunt-Pázmán nemzetség birtokában volt. 1307 előtt a litvai vár ifj. Ders fia, Turi Miklósé volt. László király előbb említett 1276. évi ítéletének azonban több mint száz év múlva Zsigmond király szerzett érvényt 1389-ben Budán kelt levelével a hűtlenségbe esett néhai ifjabb Ders és Demeter összes birtokait az utódoktól elvevén, azokat az öregebb Ders unokájának, Vajdai Demeter veszprémi püspöknek és annak testvérétől, Vajdai Istvántól származott Lukács, Tamás és Dersnek adományozta. Így tehát Csábrág tartozékaival együtt a Hunt Pázmán nembeli Vajdaiak birtokába került.

A XV. század közepén jó ideig a csehek kezében volt. 1511-ben aztán Bakócz Tamás esztergomi érsek testvérével és ennek gyermekeivel együtt örök áron megvette és 1520

táján nagyban kibővítette. E rokonság révén jut 1536-ban Pálffy Peter birtokába, de már 1546 Balassa Menyhért, e kor legnagyobb stíli kalandora, egyben egyik leghatalmasabb főura erőszakkal elfoglalja s mivel Léva és Sziitnya vára is a birtokában volt, utonálló rablásaival, erőszakoskodásaival és hatalmaskodásaival Hont és Bars megye jórésztében tönkre tette a közbiztosságot. Végre a megyék sürgető kérésére a pozsonyi országgyűlés 1548-ban elrendelte a martalóc üldözését és e feladattal Salm Miklós gróf császári vezért bizta meg.

Salm gróf Léva és Sziitnya vára elfoglalása után Csábrág ellen indult. A várbeliek nem egykönnyen adták meg magukat. Csak akkor tűzték ki a fehér zászlót, amikor Salm gróf rohamot vezényelt a vár ellen. A rendek ekkor és ismételt 1548-ban kimondták ugyan Csábrág lerombolását, de ezt a rendeletet nem foganosították s így az össze lövöldözött várat törvényes ura, erdődi Pálffy Péter kapta vissza, kinek első gondja volt Csábrág újra építése és megerősítése.

Pálffy Péter leányát Katát Krusich János vette el feleségül s így Csábrág vára is az ő birtokává lesz. Halála után Illésházy Istváné lesz a vár. Ezidőben a pozsonyi kamara a török háboru következtében kiürült kincstárt jószág eikobzások útján igyekezett ismét megtölteni. Illésházy István is magára vont nagy vagyonával a hatalom bosszuját. Rudolf király még 1599-ben felmondta neki Bazin és Szt. György városok zálogbirtokát, ezt azonban Illésházy nem fogadta el s így a kamara hűtlenségi pert indított ellene, amelyet aztán 1603-ban fejeztek be. A szolgáléltú

A hétről.

június 8.

URNAPJA.

Az egyház menyegzői napja, az Urnapja, az oltári szentség szereztetésének ünnepe.

A menyegzőkön szokásos külsőségekkel végzi szertartásait e napon a katolikus egyház.

Lombos sátrakat emelnek a templom közelében, virágdíszes körmenetre indulnak a szentséggel, örvendező énekekkel dicsőítik az Urat.

Négy lombsátrat építenek, amelyeknél pihenőt tart a zsolozsmázó körmenet s a sátor alján ragyogó ruhában áll a pap, felmutatja az oltári szentséget és áldást oszt vele a világ minden tája felé.

Közel hétszázados multja van ennek az ünnepnek, a szertartásainak és gyönyörű énekeinek.

Egy jámbor apáca, Julianna, a lüttichi kolostorban látomást látott és annak sugallatára felkérte Pantaleon Jakab főesperest, hogy szorgalmazza az Ur napjának szentelt külön ünnepet.

Pantaleon Jakabbói IV. Orbán néven pápa lett és 1264-ben elrendelte az új ünnep tartását.

A mise szövegét és a körmenet énekeit akvinoi Tamás szerzette s közülük kettő: „Mondj éneket zengő nyelvem” és „Dicsérd, Sion. Megváltódat”, az egyházi költészet legszebb alkotásai közé tartoznak, melyeknek ujongó öröme mindig frissen és szívéhez szólóan hat.

Urnapiján tömjénillat tölti meg a házainkat és szent dalok verik fel az áhitatos csendet a menet után.

Nálunk is a hagyományos szertartással ülték meg a katolikus hívő Urnapját.

Schreiber Aladár apát esperes-plebános vezette az ünnepi körmenetet a fel-díszített négy lombsátorhoz.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Draskóci és jordanföldi Ivánka István főispán vármegyénk törvényhatósági bizottságát e hó 12-ik napjának délelőtti 11 órájára rendkívüli közgyűlésre hívta össze. A 23 pontból álló tárgysor előkészítése végett az állandó választmány a közgyűlést megelőzően fél 11 órakor ül össze.

— **A pénzügyigazgatás köréből.** A király a pénzügyi m. kir. miniszter előterjesztésére *Kegey Sándor* királyi tanácsosi címmel felruházott pénzügyi tanácsos, ipolysági pénzügyigazgatónak a VI. fizetési osztály jellegű adományozta.

— **A pénzügyi m. kir. miniszter Sirchich Elemér** ipolysági pénzügyi segédtitkár, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a VIII. fizetési osztályba pénzügyi titkárrá, *Augustin István* pénzügyi számtanácsosi címmel és jelleggel felruházott. Ez idő szerint az ipolysági pénzügyigazgatóság mellé beosztott lugosi számvizsgálót a VIII. fizetési osztályba pénzügyi számtanácsossá nevezte ki.

— **A pénzügyi m. kir. miniszter Ébrey István** ipolysági pénzügyőri főbiztost jelen állomáshelyén a VIII. fizetési osztályba pénzügyőri felügyelővé nevezte ki.

— **Haydin Károly udvari tanácsos.** A király *Haydin Károly* ipolynyéki lakos, ügyvéd és földbirtokosnak, a közügyek terén s különösen a földadókataszter kiigazításával összefüggő munkálatok alkalmából szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Haydin Károly több mint három évtizede hasznos és sokoldalú tevékenységet fejt ki a közélet mind a állomásán, s évek óta számottevő tagja a királyi felügyelete alatt működő vallás és tanulmányi alapot ellenőrző országos nagybizottságnak is. A király évek előtt a magyar nemességgel tüntette ki, s most, mikor a kegy sugára újból rokonszenves és általánosan becsült egyéniségére áradt, tisztelőinek és barátainak az a közérzése, hogy ez a királyi kegy a fórumon eredményesen kifejtett közéleti működés fejedelmi jutalma.

— **A közigazgatás köréből.** Vármegyénk főispánja *Soltész Zoltán dr.* szigorló orvost az ipolysági vármegyei közkórházhoz alorvossá nevezte ki.

— **Uj plebánosok.** A főgyházmegyei hatóság *Monsberger Ferenc* visegrádi adminisztrátort Nagymarosra plebánossá nevezte ki, s helyére helyettes plebánossá Manningér Károly eddigi nagymarosi helyettes plebánost helyezte át.

— **Halálozás.** *Janovits Károly* ipolyfödemesi plebános e hó 5-én 54 éves korában áldozó papságának 28-ik évében meghalt. Földi maradványait Schreiber Aladár apát esperes plebános e hó 8-án a kerület papságának jelenlétében széles körben irányuló részvétel mellett helyezte örök nyugalomra az ipolyfödemesi sírkertben.

— **A Diákegyesület közgyűlése.** Az ipolysági állami főgimnázium tanulóit segítő egyesület e hó 2-án tartotta meg Ivánka István főispán elnöklése mellett évi rendes közgyűlését. Az igazgató, mint ügyvezető alelnök tett először jelentést az egyesület évi munkásságáról. Ebből kiemeljük, hogy összesen 41 tanulót láttak el ingyen iskolakönyvekkel, 2 szegénysorsu tanuló kapott ruhát, 2-nek fedezte az igazgató az adományokból egész éven át egy-egy napi ellátását s azonkívül 7 tanulót fogadtak vendégszeretőleg az egész éven át a hét egy-egy napján asztalukhoz az igazgató által felkért urinók. Majd Gálosi Soma pénztáros mutatta be az évi pénztári számadást és vagyontérleget, valamint a jövő költségvetést. Szóba került az internatus felállításának kérdése is, de tekintettel a városban uralkodó teljes lakásínségre, annak az észre jideiglenes helyiségben tervezett megnyitása lehetetlen. A közgyűlés megbízta az ügyvezető alelnököt, hogy, amint a viszonyok megengedik, a szükséges lépéseket ez irányban tegye meg. Az ellátást adó hölgyek névsorát az egyesület háttal köszönetével itt közöljük:

Adler Sándorné, Balogh Józsefné, Barczán Endréné, Berczeller Sándorné, Berkó Istvánné, Bucsó Istvánné, Büchler Márkné, Drábik Jánosné, özv. Egressy Lászlóné, Feidmann Károlyné, Fodor Vilmosné drné, Földes Bernátné drné, Gansel Árminné, Gálosi Sománé, Halász Ferencné, Halász Sándorné, Herceger Vincéné, Herz Adófné, Jagasich Sándorné, Kátser Sándorné, Kinszky Józsefné, özv. Klein Márkné, Ku-

biróság Illésházyt fő és jószágvesztésre ítélte, de Illésházy be sem várta az ítéletet, hanem Lengyelországba menekült jószágait, köztük Csábrágot is lefoglalták. Királyi hadak vonultak be a falak közé és a vár védelméről a királyi őrség gondoskodik. Hivatása ezidőtől a bányavárosok védelme, oltalma. Nemsokára azonban Bocskay felkelése ismét visszajuttatta a várat Illésházy birtokába, Bocskay ugyanis, kihez a különben királyhoz hű Illésházy csak végső elkeseredésében csatlakozott, vissza adta neki és Illésházy 1609-ben bekövetkezett haláláig meg is tartotta.

II. Ferdinánd 1629-ben Csábrágot a hozzá tartozó uradalommal együtt örök joggal Koháry Péter báró érsekújvári főkapitánynak adományozta s azóta a család illetően leányági utódai a Koburg-Koháry hercegek birtokát, kivéve Bethlen, I. Rákóczy György, Thököly és II. Rákóczi Ferenc felkeléseinek korát, midőn a mindig királyi párti családtól el-foglalták a fölkelők. Így midőn Rákóczi diadalmos előnyomulása egy csapásra kezére juttatta Felsőmagyarországot, Hontmegye is meghódol. Hontmegye várai közt Csábrág állt legtávolabb ellent a kurucoknak, míg végre Radvánszky János a zólyomi felkelő sereggel be nem vette. Bástyáit 1705-ben Rákóczi parancsára lebontották, de rövidesen újra megépítették, mert 1709-ben már mint kuruc erősséggel találkozunk, melyet Pálffy János gróf mint a kurucoknak Hontmegyében utolsó erősségét, melyre még támaszkodhattak, csellel vett be. Egykoru írók előadása szerint ugyanis Pálffy császári tábornok mintegy 150 labanc-hajdú kuruc ruhába öltöztetett és ezek tíz megkötözött német katonát hajtottak be maguk előtt mint rabot Csábrágba. Kovács János, a tulajdonos Bercsényi Miklós várnagya nem is sejtve a cselt, gyanútlanul bocsátatta

le előttük a hidat és bebocsátotta a labancokat, kik rabjaikat felszabadítva azokkal együtt hirtelen lefegyverezték a 40—50 főből álló várőrséget és foglyul ejtették.

Két év múlva a szatmári béke visszaadta a várat Koháry Istvánnak, aki 1714-től fogva állandóan itt lakott. Részben itt írta lantos verseit s itt érte a halál 1731-ben.

Ennyit a vár történetéről. Irodalomtörténeti kapcsolata Balassa Menyhérttel és Koháry Istvánnal van.

Röla szól a dráma irodalmunk legelső termékeinek tartott *Batassi Mennihart árultatásáról, mellet el szakada az Magyarországi második választól János kiráttól satirikus hitvitairat.*

A mű célja minél kegyetlenebbül megbélyegezni a sok „pártolást, árultatást, idegen fejedelmek választását, ki miatt az ország pusztula, vesze és romla”. Felfordult kora visszas erkölcsi képének talán legjellemzőbb viselője a harcban edzett, hős és vakmerő, de elvetemedett Balassa Menyhért.

Mély gyűlölet költeménye ez a drámai szatira, melynek tulzásaiban, igazságtalanságaiban is érzik a kor lehellete. Alakjait élesen és mégis finoman jellemzi, élükön Menyhértet, a cinikus és elvetemült kapzsit, ki élceivel, szitkaival, önmaga ellen intézett gúnyjával tárja föl egész sivár lelkét, kardján és pénzén kívül nem bízik és nem hisz semmiben s mikor lélekfordulást emleget, akkor is kihangzik féltelmes nevetése.

A másik vonatkozás e várral kapcsolatban Koháry István gróf, aki 1649-ben született itt e városban. Anyja Balassa Judit bárónő gondos nevelésben részesítette a nagyszombati jezsuitáknál, majd a bécsi egyetemen tanult s ott el is nyerte „sub auspiciis regis” a doktori kalpagot. Atyja halála után alig

15 esztendőskorában már Léva kinevezett kapitánya. Ettől az időtől kezdve császára hűségében fegyveresen küzd 1682-ig, midőn Thököly Füleket elfoglalta s magával vitte Regécre a foglyul ejtett Koháryt. Sorsa szökési kísérlete miatt mind egyre rosszabbodik, Munkács kövárába, majd Tokajba, Sárospatakra s végre Ungvárra viszik át, aszerint amint Thököly mind inkább veszi lába alól a teret s visszahúzódni kénytelen. 38 hónapot töltött keserves rabságban, mert Thököly minden áron meg akarta őt törni és magához hajlítani. De ő megadással türe nyomoruságát és hűségesen kitartott császára mellett. Jutalma nem is maradt el, fogságából kiszabadították, kitüntetésekkel, ranggal és királyi adományokkal halmozták el: 1685-ben örökös gróffá lett, azután a bányavárosok és dunánmneni részek altábornaggyá, 1704-ben kir. biztos Selmeceen, 1711-ben Hont és Nógrád örökös főispánja, 1714-ben ország-bíró, az. 1715. és 1725 országgyűléseken császári megbízott. Rohamosan emelkedett s mindenre folytonos szolgálataival gyarapította érdemeit.

Hosszu fogsága költővé tette őt. Verseit magában dudolhatta, mert írószereket nem kapott s kiszabadulása után emlékezetből jegyezte le. A XVII. század főrangú lírikusai közt, kik az előző században élt Balassa Bálint líráját követik — kiváló helyet foglal el verseivel.

Ezekben óhajtottam rövid és vázlatos képet adni e vár történeti és irodalomtörténeti jelentőségéről. Az idő mindent megemésztő vasfoga ledöntötte ugyan a falakat, de a benne élt férfiak emlékeit és a falai közt és alatt lezajlott eseményeket mindenkor megőrzi az utókor számára a kegyelet és a történetírás.

esera Rezsóné, Lamos Elemérné, Lengyel Dávidné, Mühlstein Gáborné, Neumann Jakabné, Németh Emilné, Polgár Ignácné 2, Popper Mórné 2, Schmidt Zsigáné, Szabados Zsigáné, Váradi Jakabné, Vámos Béláné drné, Vermes Józsefné, és Woliner Márkné 2.

— **Alapítványok a főgimnáziumban.** Szokolai Alajos bernecki földbirtokos vármegyének levéltárosa az ipolysági állami főgimnázium egyik olyan tanulójának jutalmazására, ki a természetrajz tanulmányában a természet iránt érzett szeretetének adja bizonyosságát, „Szokolai-Szurmay-Libits-féle jutalomdíj alap” címen 200 koronás alapítványt tett. A főgimnázium tanuló ifjúsága pedig hadi kölcsön gyűjtéseiből egy oly nem magyar anyanyelvű tanuló jutalmazására, ki a magyar nyelv tanulmányában legkiválóbb előmenetelt tanúsít, „Koronázsi jutalomdíj alapítvány” címen 450 koronás alapítványt. Az alapítólevelek jóváhagyva a vallás és közoktatás minisztérium közönségével visszaérkeztek, a jutalmak kiadása azonban csak az 1917.—18. évtől kezdődik, a nemeslelkűség e szép megnyilatkozása önmagát dicséri s mindenestre követésre méltó példát szolgál minden igaz emberbarát számára.

— **Párttertekezlet.** Alábbi meghívó közlésére kérték fel lapunkat:

A mostani politikai válságból folyólag pártunknak is meg kellene nyilatkoznia s így e végből e hó 12-én délelőtt fél 10 órakor a főispáni Jakosztály helyiségében tartandó párttertekezletre politikai barátainkat tisztelettel kérem.

Bolgár János a vármegyei munkapárt elnöke.

— **A F. M. K. É-nek.** Mangold Sándor, a Haditermény R. T. zsr. és szalonna osztályának főnöke a F. M. K. É. honvármegyei választmányának 300 koronát adományozott azon rendeltetéssel, hogy ezen összeg képezze magját — a magyar-tót nyelvhatáron fekvő községekben a magyar nyelv terjesztését és a magyar szellem erősödését célzó alapítványoknak, — illetően amennyiben az egylet már ily rendeltetésű alapítványt kezelne. — Jentő összeg fordítottassék ezen alapítvány gyarapításához. Az egylet vezetősége ez uton is köszönetet mond az adományozónak s azon reményének ad kifejezést, hogy a nemesen gondolkodó hazafi példáját követni fogják.

— **Országos gazdaggyűlés.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége e hó 10-én d. e. 10-kor a „Köztelek” székházában Budapesten IX. üllői ut 25 sz. alatt Országos gazdaggyűlést rendez, melyen a gazdaközönség az ez évi termés határájának megszabása tárgyában fog állást foglalni.

— **Az igazságügy köréből.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Kis László dr. berettyóújfalusi járásbírói jegyzőt az ipolysági kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Eső és szárazság.** Junius hónap első napja végre meghozta azt, ami után olyan sóvárogva vágyott nemcsak a gazdanép, de mindenki ebben az országban: a jó nyári esőt, amittől ujult életre serken a gabona. A zsírós, barna magyar földnek ugyan inkább elkelt volna a hosszas lassu, csöndes esőzés, mint az ilyen hirtelen kerekedett és öreg csöppekben zuhogó zápor, de a májusi hónap vigasztalan szárazsága után áldás volt ez is. Az ország sok tájat látogatta meg a jótékony nedvesség, széles területeken paskolt végig a zápor, ami csak növelte az esőzés hasznát. Az elmúlt hét ismét meleg időt hozott, derülten ragyogott az égbolt, amelyről azt mondja a szakértői jóslás, hogy újra hosszabb ideig lesz részvétlenségre kárhóztatva és nem igen várható a szárazság enyhülése. Ilyen körülmények között persze általános a kívánság, hogy bárha a természet, a melynek annyi kifürkészhetetlen rejtelve van, meghazudtolná a meteorológusokat, még pedig mielőbb.

— **A kálna és tegzesborfői tüzkárosultaknak.** A belügyi m. kir. miniszter Kálna és Tegzesborfői községek tüzkárosultjainak 2000 korona állami segélyt folyósított.

— **Geológiai felvételek Hontban.** A földművelésügyi m. kir. miniszter a vármegyének területén tervbe vett geológiai felvételekre Lóczy Lajos dr. igazgató vezetése alatt Szontágh Tamás dr. aligazgatót, Vitális István dr. és Noszky Jenő középiskolai tanárokat küldötte ki.

— **Diákkirándulás a Csóványosra.** Az ipolysági főgimnázium tanuló Boda Béla főgimn. tanár vezetésével e hó 5-én sikerült kirándulást tettek a 939 m. magas Csóványosra. A hajnali yonattal mentek Diósjenőig, ahonnan gyalog dé 11 órakor felértek a Csóványos tetejére s fél óra múlva a Magosfára, a diósjenői és kemencei hegyek e két legmagasabb pontjára. Azután leereszkedtek a mélyebben levő Esztergályos-kuthoz, amely mellett Vaszary Antal primási uradalmi erdőtanácsos várt rájuk. Az ő társaságában költöztek el a diákok magukkal hozott ebédjüket, s az ő további kalauzolása békítette ki őket a természettel, amely oly magasra növesztette a bükkfát a két hegyecsuc körül, hogy kilátás egy-ikről sem nyílhatott. Két olyan pontra vezette a társaságot, amelyekről egyrészt a borszónyi hegyekbe, másrészt a Kemence-patak völgyébe — s ha a kissé ködös levegő enged: egészen a Dunáig — a legszebb kilátás nyílik. Szép hegyi utakon lejutott azután a társaság a Kemence-völgybe s azon keresztül a Kovács-pusztára, ahol özv. Kovács S. Endréné pompás uzsonnával vendégelte meg az eddig 22 km.-t gyalogolt társaságot. Másfél órai pihenő után ismét felkerekedett a társaság s Kemenczén keresztül, az immár fölkelő hold fényénél egy kellemesen töltött nap tapasztalatainak és érzéseinek emlékével gazdagabban ért be a városba. Az intézet vezetősége köszönetét fejezi ki a szíves figyelemért és gondoskodásért, amivel özv. Kovács S. Endréné és Vaszary Antal a kirándulás sikerét biztosították. A legközelebbi kirándulást e hó 18-án rendezi az intézet a bozói várba és Korponára. Indulás reggel fél 9 órakor vonaton Bozókig; onnan gyalog a várba s estefelé Korponára. Korponán meghálás, reggel a város megtekintése, s a 11 19-es vonattal vissza Ipolyságra. Bővebbet a főgimn. hirdető tábláján

— **A Hadi Termény előlegei.** A Hadi-termény Részvénytársaság az érdekelt termelők tájékoztatására közli, hogy terményelőlegre, vagyis a zöldhítel nyújtására vármegyének területén az Ipolysági Takarékpénztár, a Korponai Népbankot, továbbá Berczelli Jenő és Schmidt Mór ipolysági kereskedőket hatalmazta föl.

A kocka el van vetve.

A kocka el van vetve... szözl a merev tartásu borotvált képü lakáj egy vigjáték második felvonásának harmadik jelenetében.

Akkor gyerkünk ebédelni, mondta a gróf és karját kérte a grófnőnek.

A publikum sejtette, hogy itt nevetni illik, de csak a harmadik felvonás negyedik jelenetében tudta meg, hogy a kocka, amely el van vetve

— Liebig báró-féle huskivonat amely kockákban volt kapható a fűszeres boltokban.

„Egy kockát beledobunk egy fél liter meleg vízbe és fél liter kitiűnő minőségű erőlevest kapunk.” Így olvastuk a hirdetésekben és így vált forgalommá — az elvetett kocka fogalmává — báró Liebig János, az ismert bécsi kockagyáros, aki néhány nappal ezelőtt meghalt Bécsben hatvan és egynéhány éves korában és meghalt — talán — bánatában mert ma nincsen hus és így huskivonatot sem lehet gyártani.

A kocka el van vetve — nincs többé erőleves és huskivonat.

— **Egyházi hagyomány.** Kolpaszky Anna, Kolpaszky Mihály nagybörzsönyi volt evangélikus lelkész leánya végrendeletében a nagybörzsönyi evangélikus egyháznak 2000, és a bái evangélikus egyháznak 2000 koronát hagyományozott.

— **Az Ipolyba fullt.** Scholtz Mária trop-pai illetőségű német bunn Vámosmikolán e hó 5-én délután 7 órakor fürdés közben az Ipolyba fullt. Mielőtt megmentésére siettek volna, az uszni nem tudó 22 éves leány a víz alá merült és holttestét csak 3 órai keresés után sikerült megtalálni.

— **Garázda villám.** E hó 1-én délután 5 órakor a villám becsapott a vámosmikolai körjegyzői lakba, ahol a kémény felső részét leütötte, a tető cserepeit három oldalról leverte, a padláson két szarufát simára faragott, az eresztől esővizet felfogó cseléd pedig hanyatt vágódott és a kanna a kezéből kirepült. A cselédnek az ijedtségen kívül mi baja sem történt.

— **Halál ugrás a vonatról.** Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt Zebegényben. Gabula Mihály 16 éves zebegényi fiú Virág András nevű társával személyvonaton Zebegényből Szobra ment. Visszafelé azonban nem várták meg a személyvonatot, hanem egy a szobi állomásról induló tehervonat fékbódéjába kapaszkodtak fel azon hiszében, hogy a vonat Zebegényben meg fog állni. Mikor azonban látták, hogy a tehervonat Zebegényben nem áll meg, leugrottak a teljes sebességgel haladó tehervonatról. Virág András szerencsésen földet ért, Gabula Mihály azonban a vonat kerekei alá került, melyek mindkét lábát bokán felül levágták. A súlyosan sebesült fiut azonnal beszállították a váci kórházba, de még utközben meghalt.

— **Öngyilkosság.** Menyes József nagybörzsönyi gazda felesége torkát zsebkéssel úgy átmetsette, hogy mielőtt tettét észrevehették volna, elvérzett. Teténeh okát hozzátartozói nem tudják.

— **Richter dr. Horgony-Linimentje.** Cap-sici compos. Helyettesíti a Horgony-Pain-expellert, egy többszörösen bevált házi-szer, mely mint fájdalomcsillapító bedörzsölés köszvény, csusz, meghülés, bénulás, csipő-fájás (Ischias), derék fájás, stbnél ezerszeresen bevált. A Horgony-Liniment nagy elterjedése a legjobb bizonyítéka a szer kiválóságának, mely egy háznál se hiányozzon. Különösen olyanoknak ajánlható kik sokat a szabadban tartózkodnak, gyakori időváltozásnak és azért meghülésnek vannak kitéve, pl. katonák, gazdák, erdészek, vadászok, földmivesek, halászok, bányászok, tengeren utazók, kivándorlók stb. ugyszintén turistáknak fárasztóbb menete-lés előtt és után és különösen az összes utazóknak, mivel gyors és biztos segítség get hoz. A harcosoknak a harctéren a Horgony Liniment nélkülözhetetlen (nagyon kényelmes, mint tábori levélnek küldeni.)

Kapható a gyógyszerárakban vagy közvetlenül Dr. Richter az „Arany oroszlán-hoz” címzett gyógyszerárakban, Prag, I., Elisabethstrasse 5. — Naponkénti szét-küldés.

Hirdetéseket és reklámokat jutányosan közöl a kiadóhivatal.

Védjegy

A világ **legdrágább** de egyszersmind **legjobb** szivarkahüvelye:

„**MODIANO-CLUBSPECIALITÉ**”

Vigyázat! Utánzatok vannak forgalomban! Sodorni való papir ára 20 fillér.

Nagyszerűen bevált a harcótérén küsdőknél és
 általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
 meghűlés, rheuma, közvény, influenza, torok-,
 mell- és hátfájás stb. eseteiben
 Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. csapó-
 compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
 Üvege K -80, 140, 2-
 Kapható gyógyszerárakban vagy közvet-
 lenül az „Arany oroszlanhoz” címzett
 Dr. Richter-féle gyógyszerárban,
 Prága I, Elisabethstr. 6.
 Waponkénti szétküldés.

53-55. 1917. végr. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balasgyarmati kir. törvényszéknek 1916. évi 725. 2. számú végzése következtében Dr. Waldapfel Leo bgyarmati ügyvéd által képviselt Garam-völgyi cukorgyár és felülfoglaltató társai javára 4000 Kor, illetve 400 Kor, 1079 Kor, 1240 Kor és illetve 12300 korona jár. erejéig 1916. évi május hó 15-én foganatosított biztosítás végrehajtás útján felül foglalt és 41336 kor. becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, tehenek, üszök, bikák, lovak, hintó, kocsik, szekerek, gazdasági gépek, butorok, zongora nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a vámosmikolai kir. járásbíró 1916 ik évi Pk. 618. 4. számú végzése folytán 4000 kor. tőkekövetelés. ennek 1914. évi február hó 13-napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3 százalékos váltodij és eddig összesen 216 kor. 68 fill-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Szokolyan leendő megtartására 1917. évi június hó 25-ik napjának déli előtti 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel foly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el loznak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-ai értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vámosmikola, 1917. május hó 31-én

FEJES ANTAL
 kir. bír. végrehajtó mint kiküldött.

Kéveköttő

géphez manilla helyett parafinált tiszta natron cellulose több águ kiváló jó minőség franko küldés 100 kg. 700 korona.

• **Pátria papirgyár** •
 papirspárgáinak eladási irodája
 Magyarország részére
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 6. sz.
 Telefon 23 63.

1-3

Eladó ház!

Árpád-utca 548. számú házamat, mely két szoba, két konyha, megfelelő mellékhelyiségek és konyhakertből áll eladnám.
 — Cim a kiadóhivatalban. —

A Milliók Könyve eddig megjelent számai

1. Herczeg Ferenc: A lép virága
2. Szomaházy I.: Mesék az írógépről
3. Farkas P.: Egy önkéntes naplója
4. Conan Doyle: Az üldöző
5. Mikszáth K.: Galamb a kalitkában
6. Pemberton: A kronstadti kém
7. Heltai Jenő: Family Hotel
8. Möller: Az aranycsináló regénye
9. Farkas Pál: Az üteg
10. Feuillet: Egy szegény ifju története
11. Szomaházy: A méltóságos asszony
12. Conan Doyle: A nábob kincse
13. Bródy Sándor: A tanítónő
14. Ohnet: Alkony
15. Herczeg F.: Gyurkovics-lányok
16. Zola Emil: Nantas
17. Szikra: Bevándorlók
18. Croker: Lady Hildegard
19. Gábor Andor: Untaugliih ur
20. Savage R. H.: Hivatalos feleség
21. Biró Lajos: A diadalmas asszony
22. Guy Chantepleure: Bonaparte ezredese
23. Szomaházy István: A méltóságos asszony lovagjai
24. Jaques Futrelle: Dolly vőlegénye
25. Pekár Gyula: Hatalom
26. Murray: A püspök kalandja
27. Herczeg F.: Gyurkovics fiuk
28. Blicher-Clausen: Feri bácsi
29. Bársony: Királytigris
30. George Sand: Leoni Leo
31. Mikszáth K.: Az eladó birtok
32. Schultz: Szent József csodatétele
33. Elvestad: A rejtelmes kocsi
34. Malonyay: Tartódi medvehajtás
35. Szomaházy I.: Aranykőd
36. Greville: Dosia
37. Farkas Pál: Kuthy Etelka.

Ára számonként 40 fillér

Kapható NEUMANNAL IPOLYSÁG.

Fedák
 cipőkém

1 ÜVEGTÉGELY
 A LEGNAGYOBB
 HÁZTARTÁSBAN
 EGY
 HÓNAPRA
 ELEGENDŐ.
 ÁRA
1 KORONA

Gazdasági és Iparbank
 azonnali belépésre férfi vagy
 női szolgát keres.

fogolytáborok!

Kórházak!

Aradalmak!

részére

Szanitéc
kenőcs

ideális tetűirtószer, úgy az emberen, mint az állatokon előforduló

összes

tetűfajokat teljesen kiirtja. Kapható 1 koronáért patikákban és drogériákban. Nagyban főraktár: Auber gyógytár, Mohács.

Jó házból való fiu

nyomdász tanulóul

havi fizetéssel

Neumann Jakob nyomdájában felvétetik.